

ii משנה ברכות

The following book includes:

2

• License: Public Domain

- Mishnah, ed. Romm, Vilna 1913

It was retrieved from Sefaria on March 27, 2022 (2"DW7"7 '2 TYT' 7"7). It was typeset and formatted by Ktavi, using ${
m MTEX}$.

iii

G۲٩	a	٠	•	•	•	•	•	•	•	•	 •	•	•	•	٠	٠	٠	٠	•	•	•	•	•	•	 •	•	٠	•	•	٠	•	•	•	•	• •	•	•	•	•	•	•	٠	•	•	•	•	₽
GLd	П	•	•	•	•	•	•	•	•	•	 •	•	•	•	٠	•	•	•	•	•	•	•	•	•	 •	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	٠	•	٠	•	₽
GLd	1.	•	•	•	•	•	•	•	•	•	 •	•	•	•	٠	•	•	•	•		•	•	•	•	 •	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•		•	٠	•	٠	•	8
GL۷	١,	•	•	•	•	•	•	•	•	•	 •	•	•	٠	•	•	•	•	•	٠	•	•	•	•	 •	•	•	•	•	•	•	•	•	•	• •	•	•	•	•	•	•	•	٠	•	٠	•	8
GL۷	П	•	•	•	•	•	•	•	•	•	 •	•	•	٠	•	•	•	•	•	٠	•	•	•	•	 •	•	•	•	•	•	•	•	•	•	• •	•	•	•	•	•	•	•	٠	•	٠	•	7
GL۷	L	•	•	•	•	•	•	•	•	•	 •	•	•	٠	•	•	•	•	•	٠	•	•	•	•	 •	•	•	•	•	•	•	•	•	•	• •	•	•	•	•	•	•	•	٠	•	٠	•	7
GL۷	۲	•	•	•	•	•	•	•	•	•	 •	•	•	٠	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	 •	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	٠	•	٠	•	7
GL۷	ζ	•	•	•	•	•	•	•	•	•	 •	•	•	٠	•	•	•	•	•	٠	•	•	•	•	 •	•	•	•	•	•	•	•	•	•	• •	•	•	•	•	•	•	•	٠	•	٠	•	Ţ
هدط	×	•	•	•	•	•	•	•	•	•	 •	•	•	•	٠	•	٠	•	•	•	•	•	•	•	 •	•	٠	•	•	٠	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	Ţ

תוכן העניינים

GLU X

מצותן עד שיעלה עמוד השחר. הקטר חלבים ואברים מצותן עד שיעלה השחר חייבין אתם לקרות ולא זו בלבד אלא כל מה שאמרו חכמים עד חצות מבית המשתה אמרו לו לא קרינו את שמע. אמר להם אם לא עלה עמוד עד חצות. רבן גמליאל אומר עד שיעלה עמוד השחר. מעשה שבאו בניו בתרומתן. עד סוף האשמורה הראשונה דברי ר' אליעזר. וחכמים אומרים

לקרות כדברי בית שמאי וסכנתי בעצמי מפני הלסטים אמרו לו כדי היית שוכבים ובשעה שבני אדם עומדים אמר ר' טרפון אני הייתי בא בדרך והטיתי (שם) ובלכתך בדרך אם כן למה נאמר ובשכבך ובקומך בשעה שבני אדם (דברים ו, ז) ובשכבך ובקומך ובית הלל אומרים כל אדם קורא כדרכו שנאמר בית שמאי אומרים בערב כל אדם יטו ויקראו ובבוקר יעמדו שנאמר

שנאמר (דברים טז, ג) למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך שבעים שנה ולא זכיתי שתאמר יציאת מצרים בלילות עד שדרשה בן זומא – כל ימי חייך להביא לימות המשיח:

כן למה אמרו חכמים עד חצות כדי להרחיק אדם מן העבירה: מאימתי קורין את שמע בערבית. משעה שהכהנים נכנסים לאכול "עמוד השחר וכל הנאכלין ליום אחד מצותן עד שיעלה עמוד השחר. אם

שעות. שכן דרך בני מלכים לעמוד בשלש שעות הקורא מכאן ואילך לא אומר בין תכלת לכרתי וגומרה עד הנץ החמה. רבי יהושע אומר עד שלש מאימתי קורין את שמע בשחרית משיכיר בין תכלת ללבן רבי אליעזר

לחוב בעצמך שעברת על דברי בית הלל:

הפסיד כאדם הקורא בתורה:

אינו רשאי לחתום: לקצר אינו רשאי להאריך. לחתום אינו רשאי שלא לחתום. ושלא לחתום לאחריה אחת ארוכה ואחת קצרה מקום שאמרו להאריך אינו רשאי לקצר בשחר מברך שתים לפניה ואחת לאחריה ובערב שתי' לפניה ושתי'

מוכירין יציאת מצרים בלילות. אמר ר' אלעור בן עוריה הרי אני כבן - ימי חייך הימים כל ימי חייך הלילות. וחכמים אומרים ימי חייך העולם הוה

GLU E

בפרקים שואל מפני הכבוד ומשיב שלום לכל אדם: ר' מאיר. ר' יהודה אומר באמצע שואל מפני היראה ומשיב מפני הכבוד בפרקים שואל מפני הכבוד ומשיב. ובאמצע שואל מפני היראה ומשיב דברי היה קורא בתורה והגיע זמן המקרא אם כיון לבו יצא ואם לאו לא יצא.

למפרע לא יצא. קרא וטעה יחזור למקום שטעה: ולא דקדק באותיותיה רבי יוסי אומר יצא. ר' יהודה אומר לא יצא. הקורא בן בתפלה: הקורא את שמע ולא השמיע לאזנו יצא. רבי יוסי אומר לא יצא. קרא

אלו הן בין הפרקים בין ברכה ראשונה לשניה בין שניה לשמע ובין

לא למדתנו רבינו שחתן פטור מקריאת שמע בלילה הראשון אמר להם איני מעשה. מעשה ברבן גמליאל שקרא בלילה הראשון שנשא אמרו לו תלמידיו חתן פטור מקריאת שמע בלילה הראשון עד מוצאי שבת אם לא עשה

> שמוע נוהג ביום ובלילה ויאמר אינו נוהג אלא ביום: תחלה ואחר כך יקבל עליו עול מצות. והיה אם שמוע לויאמר שוהיה אם למה קדמה שמע לוהיה אם שמוע אלא כדי שיקבל עליו עול מלכות שמים רבי יהודה אומר בין ויאמר לאמת ויציב לא יפסיק. אמר ר' יהושע בן קרחה שמע לוהיה אם שמוע בין והיה אם שמוע לויאמר בין ויאמר לאמת ויציב.

האומנין קורין בראש האילן או בראש הנדבך מה שאינן רשאין לעשות

שומע לכם לבטל ממני מלכות שמים אפילו שעה אחת:

שאבל אסור לרחוץ אמר להם איני כשאר כל אדם אסטניס אני: רחץ לילה הראשון שמתה אשתו אמרו לו תלמידיו לא למדתנו רבינו

וכשמת טבי עבדו קבל עליו תנחומין אמרו לו תלמידיו לא למדתנו. רבינו שאין מקבלין תנחומין על העבדים אמר להם אין טבי עבדי כשאר כל

7, משנה ברכות

חתן אם רצה לקרות קריאת שמע לילה הראשון קורא רבן שמעון בן העבדים כשר היה:

GLU Y

ואלו פטורים מן התפלה: המטה את שלמטה צורך בהן פטורין ואת שאין למטה צורך בהן חייבין. אלו חייבין: נושאי המטה וחלופיהן וחלופי חלופיהן את שלפני המטה ואת שלאחר יתחילו ואם לאו לא יתחילו העומדים בשורה הפנימים פטורים והחיצונים מי שמתו מוטל לפניו פטור מקריאת שמע מן התפלה ומן התפילין קברו את המת וחזרו אם יכולין להתחיל ולגמור עד שלא יגיעו לשורה

נשים ועבדים וקטנים פטורין מקריאת שמע ומן התפילין וחייבין בתפלה

ובמוווה ובברכת המוון:

במי המשרה עד שיטיל לתוכן מים. וכמה ירחיק מהם ומן הצואה ארבע ויקרא ואם לאו יתכסה במים ויקרא. אבל לא יתכסה לא במים הרעים ולא לטבול אם יכול לעלות ולהתכסות ולקרות עד שלא תנץ החמה יעלה ויתכסה היה עומד בתפלה ונוכר שהוא בעל קרי לא יפסיק אלא יקצר. ירד

הקדשים:

היה יושב בספינה או בקרון או באסדא יכוין את לבו כנגד בית קדש

שומע תפלה:

עד הערב. רבי יהודה אומר עד פלג המנחה. תפלת הערב אין לה קבע ושל - תפלה קצרה אמרו לו מה מקום לתפלה זו. אמר להם בכניסתי אני מתפלל

교도신 1

אמנת:

היה רוכב על החמור ירד. ואם אינו יכול לירד יחזיר את פניו. ואם

שמונה עשרה ואם לאו מעין שמונה עשרה:

מוספין כל היום רבי יהודה אומר עד שבע שעות:

אומר מעין שמונה עשרה. ר' עקיבא אומר אם שגורה תפלתו בפיו יתפלל

רבן גמליאל אומר בכל יום מתפלל אדם שמונה עשרה. רבי יהושע

תפלת השחר עד חצות. רבי יהודה אומר עד ארבע שעות תפלת המנחה

אינו יכול להחזיר את פניו יכוין את לבו כנגד בית קדש הקדשים:

אומרים בחבר עיר ושלא בחבר עיר רבי יהודה אומר משמו כל מקום שיש

רבי אלעזר בן עזריה אומר אין תפלת המוספין אלא בחבר עיר וחכמים - חבר עיר היחיד פטור מתפלת המוספין:

צריכין טבילה. ורבי יהודה פוטר:

את שארית ישראל בכל פרשת העבור יהיו צרכיהם לפניך ברוך אתה ה'

אומר המהלך במקום סכנה מתפלל תפלה קצרה אומר הושע השם את עמך

שלא תארע תקלה על ידי וביציאתי אני נותן הודיה על חלקי:

רבי אליעזר אומר העושה תפלתו קבע אין תפלתו תחנונים רבי יהושע

רבי נחוניה בן הקנה היה מתפלל בכניסתו לבית המדרש וביציאתו

זב שראה קרי. וגדה שפלטה שכבת זרע. והמשמשת שראתה גדה.

מברך לאחריו ואינו מברך לפניו. ר' יהודה אומר מברך לפניהם ולאחריהם:

גמליאל אומר לא כל הרוצה ליטול את השם יטול:

בעל קרי מהרהר בלבו ואינו מברך לא לפניה ולא לאחריה. ועל המזון

교니신 11

שואל בשלומו לא ישיבנו. ואפילו נחש כרוך על עקבו לא יפסיק: שוהים שעה אחת ומתפללים כדי שיכונו את לבם למקום. אפילו המלך אין עומדין להתפלל אלא מתוך כובד ראש. חסידים הראשונים היו

עצמה רבי אליעור אומר בהודאה: השנים. והבדלה בחונן הדעת. ר' עקיבא אומר אומרה ברכה רביעית בפני מוכירין גבורות גשמים בתחיית המתים. ושואלין הגשמים בברכת

באותה שעה מנין הוא מתחיל מתחלת הברכה שטעה בה: משתקין אותו. העובר לפני התיבה וטעה יעבר אחר תחתיו ולא יהא סרבן האומר על קן צפור יגיעו רחמיך ועל טוב יוכר שמך. מודים מודים

מתפלל על החולים ואומר זה חי וזה מת. אמרו לו מנין אתה יודע אמר מפני ששלוחו של אדם כמותו. אמרו עליו על רבי חנינא בן דוסא כשהיה מטורף:

> שם כהן אלא הוא לא ישא את כפיו. ואם הבטחתו שהוא נושא את כפיו העובר לפני התיבה לא יענה אחר הכהנים אמן מפני הטירוף ואם אין

המתפלל וטעה סימן רע לו. ואם שליח צבור הוא סימן רע לשולחיו. - להם אם שגורה תפלתי בפי יודע אני שהוא מקובל ואם לאו יודע אני שהוא

הירקות אומר בורא פרי האדמה. רבי יהודה אומר בורא מיני דשאים:

פרי העץ לא יצא. על כולם אם אמר שהכל נהיה יצא:

ברך על פירות האילן בורא פרי האדמה יצא. ועל פירות הארץ בורא

מברך עליו. וחכמים אומרים מברך על איזה מהם שירצה: היו לפניו מינים הרבה. ר' יהודה אומר אם יש ביניהם ממין שבעה

הפרפרת. על הפרפרת לא פטר את הפת. בית שמאי אומרים אף לא מעשה אחד מברך לכולם. והוא אומר על המוגמר אף על פי שאין מביאין את שלפני המוון פטר את הפרפרת שלאחר המוון. ברך על הפת פטר את לכולן. בא להם יין בתוך המזון כל אחד ואחד מברך לעצמו. לאחר המזון היו יושבין לאכול כל אחד ואחד מברך לעצמו. הסיבו אחד מברך

אכל תאנים וענבים ורמונים מברך אחריהן שלש ברכות דברי רבן

אכל שלק והוא מזונו מברך אחריו שלש ברכות. השותה מים לצמאו אומר גמליאל. וחכמים אומרים ברכה אחת מעין שלש רבי עקיבא אומר אפילו

שהכל נהיה בדברו. ר' טרפון אומר בורא נפשות רבות:

교L신 1

GLU L

וחוזר לתפלתו רשאי:

יהודה אומר עד כביצה:

המוגמר אלא לאחר הסעודה:

עליהם. אבל אכל טבל ומעשר ראשון שלא נטלה תרומתו ומעשר שני נשים ועבדים וקטנים אין מזמנין עליהם. עד כמה מזמנין עד כזית ד' תרומתו ומעשר שני והקרש שנפרו והשמש שאכל כזית והכותי מומנין שלשה שאכלו כאחת חייבין לזמן אכל דמאי ומעשר ראשון שנטלה והקרש שלא נפרו והשמש שאכל פחות מכזית והנכרי אין מזמנין עליהם:

נברך לה' אלהינו אלהי ישראל. באלף והוא אומר ברכו. ברבוא אומר ר' יוסי הגלילי אומר לפי רוב הקהל הן מברכין שנאמר (תהלים סח, כז) רבוא. במאה אומר נברך לה' אלהינו. במאה והוא אומר ברכו. באלף אומר אומר נברך לאלהעו. בעשרה והוא אומר ברכו. אחד עשרה ואחד עשרה כיצד מומנין בשלשה אומר נברך. בשלשה והוא אומר ברכו. בעשרה

שהפת טפלה לו זה הכלל כל שהוא עיקר ועמו טפלה. מברך על העיקר

הביאו לפניו מליח בתחלה ופת עמו מברך על המליח ופוטר את הפת

ברך על היין שלפני המוון פטר את היין שלאחר המוון ברך על הפרפרת

ועל הגובאי אומר שהכל. על החלב ועל הגבינה ועל הביצים אומר שהכל.

פרי האדמה חוץ מן הפת שעל הפת הוא אומר המוציא לחם מן הארץ. ועל

מן היין. שעל היין אומר בורא פרי הגפן. ועל פירות הארץ אומר בורא

כיצד מברכין על הפירות. על פירות האילן אומר בורא פרי העץ. חוץ

על דבר שאין גדולו מן הארץ אומר שהכל. על החומץ ועל הנובלות

ר, יהודה אומר כל שהוא מין קללה אין מברכין עליו:

ופוטר את הטפלה:

קדרה:

ה' אלהינו אלהי ישראל אלהי הצבאות יושב הכרובים על המזון שאכלנו. שאכלנו. ברבוא והוא אומר ברכו. כענין שהוא מברך כך עונין אחריו ברוך נברך לה' אלהינו אלהי ישראל אלהי הצבאות יושב הכרובים על המוון

₽ משנה ברכות

במקהלות ברכו אלהים ה' ממקור ישראל. אמר רבי עקיבא מה מצינו בבית

הכנסת אחד מרובין ואחד מועטין אומר ברכו את ה'. רבי ישמעאל אומר נחלקין עד עשרה ועשרה אינן נחלקין עד שיהיו עשרים:

ברכו את ה' המבורך:

שתי חבורות שהיו אוכלות בבית אחד בומן שמקצתן רואין אלו את אלו אין מברכין על היין עד שיתן לתוכו מים דברי רבי אליעזר. וחכמים אומרים

שלשה שאכלו כאחד אינן רשאין ליחלק וכן ארבעה וכן חמשה. ששה

ערי אלו מצטרפים לומון ואם לאו אלו מומנין לעצמן ואלו מומנין לעצמן מברכין:

erq n

אלו דברים שבין בית שמאי ובית הלל בסעודה. בית שמאי אומרים

מברך על היים ואחר כך מברך על היין ובית הלל אומרים מברך על היין - אומרים מוגין את הכוס ואחר כך נומלין לידים:

ואחר כך מברך על היום:

בית שמאי אומרים מקנח ידיו במפה ומניחה על השלחן ובית הלל

אומרים על הכסת:

בית שמאי אומרים נר ומזון ובשמים והבדלה. ובית הלל אומרים נר

ובשמים ומוון והבדלה. בית שמאי אומרים שברא מאור האש ובית הלל

אומרים בורא מאורי האש:

הלל אומרים יברך במקום שנוכר. עד אימתי הוא מברך עד כדי שיתעכל - מברך על היין ואחר כך מברך על המזון. ובית הלל אומרים מברך על המזון מי שאכל ושכח ולא ברך בית שמאי אומרים יחזור למקומו ויברך ובית

המזון שבמעיו:

בית שמאי אומרים נוטלין לידים ואחר כך מוזגין את הכוס ובית הלל

אומרים נוטלין לידים ואחר כך מכבדין את הבית:

אין מברכין לא על הנר ולא על הבשמים של עובדי כוכבים ולא על

בית שמאי אומרים מכבדין את הבית ואחר כך נוטלין לידים ובית הלל

הנר ולא על הבשמים של מתים ולא על הנר ולא על הבשמים שלפני עבודת

כוכבים. אין מברכין על הנר עד שיאותו לאורו:

בא להם יין לאחר המזון ואין שם אלא אותו הכוס. בית שמאי אומרים

ואחר כך מברך על היין. עונין אמן אחר ישראל המברך ואין עונין אמן

אחר הכותי המברך עד שישמע כל הברכה:

로L신 a

שעקר עבודת כוכבים מארצנו: לאבותינו במקום הזה. מקום שנעקרה ממנו עבודת כוכבים אומר ברוך

על הזיקין ועל הזועות ועל הברקים ועל הרעמים ועל הרוחות אומר

שוא. היה בא בדרך ושמע קול צוחה בעיר ואמר יהי רצון שלא יהיו אלו כיצד היתה אשתו מעוברת ואמר יהי רצון שתלד אשתי זכר הרי זו תפלת מעין הטובה ועל הטובה מעין הרעה. הצועק לשעבר הרי זו תפלת שוא בנה בית חדש וקנה כלים חדשים אומר ברוך שהחיינו. מברך על הרעה

לפרקים. על הגשמים ועל הבשורות הטובות אומר ברוך הטוב והמטיב ועל הרואה את הים הגדול אומר ברוך שעשה את הים הגדול בזמן שרואה אותו הנהרות ועל המדברות אומר ברוך עושה מעשה בראשית. ר' יהודה אומר הרואה מקום שנעשו בו ניסים לישראל אומר ברוך שעשה ניסים. ברוך שכחו וגבורתו מלא עולם על ההרים ועל הגבעות ועל הימים ועל

שמועות רעות אומר ברוך דיין האמת:

בני ביתי הרי זו תפלת שוא:

אומר ארבע. שתים בכניסתו. ושתים ביציאתו. ונותן הודאה לשעבר. וצועק הנכנס לכרך מתפלל שתים. אחת בכניסתו. ואחת ביציאתו. בן עואי

לעתיד לבא:

ובפונדתו ובאבק שעל רגליו ולא יעשנו קפנדריא ורקיקה מקל וחומר כל - תורתך עת לעשות לה': חייב אדם לברך על הרעה כשם שהוא מברך על הטובה שנאמר (דברים - חותמי ברכות שהיו במקדש היו אומרים מן העולם משקלקלו המינין ואמרו

שהוא מכוון כנגד בית קדשי הקדשים. לא יכנס להר הבית במקלו ובמנעלו - ואומר (תהלים קיט, קבו) עת לעשות לה' הפרו תורתן. ר' נתן אומר הפרו לך הוי מודה לו במאד מאד. לא יקל אדם את ראשו כנגד שער המורח ו, יב) ה' עמך גבור החיל. ואומר (משלי כג, כב) אל תבוז כי וקנה אמך ובכל מאדך בכל ממונך. דבר אחר בכל מאדך בכל מדה ומדה שהוא מודד - מבית לחם ויאמר לקוצרים ה' עמכם ויאמרו לו יברכך ה' ואומר (שופטים בשני יצריך ביצר טוב וביצר רע. ובכל נפשך אפילו הוא נוטל את נפשך. שיהא אדם שואל את שלום חברו בשם שנאמר (רות ב, ד) והנה בעו בא ו, ה) ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך. בכל לבבך אין עולם אלא אחד. התקינו שיהו אומרים מן העולם ועד העולם. והתקינו